



Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus



Etelä-Savon matkailubarometri 2011

Etelä-Savon Ely-keskus,
TENHO- hankkeen (ESR) ennakointiosio



Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

Vipuvoimaa
EU:lta
2007-2013

Etelä-Savon matkailuyrittäjät odottavat vilkasta matkailuvuotta

Etelä-Savon matkailuyrittäjät ennakoivat hyvää matkailuvuotta. Tämä käy ilmi Etelä-Savon ELY-keskuksen (TENHO-hankkeen ennakointiosio) toukokuussa maakunnan matkailuyrittäjille tekemästä kyselystä. Tulevaisuuden näkymien lisäksi kyselyssä tiedusteltiin yritysten kyselyajankohdan tunnelmista sekä lähivuosien suunnitelmista. Vastaava kysely tehtiin samalle yritysjoukolle keväällä 2010 ja 2009. Kyselylomake lähetettiin sähköisesti 410 yrittäjälle ja vastauksia palautui kaikkiaan 84 yrittäjältä (vastausprosentti 20). Suurin osa vastaajista oli mökkivuokraajia. Muut vastaajat tarjosivat muuta majoituspalvelua (hotellit ym.) tai ohjelmapalveluja (mm. retket, opastukset, aktiviteetit) tai molempia yhdessä.

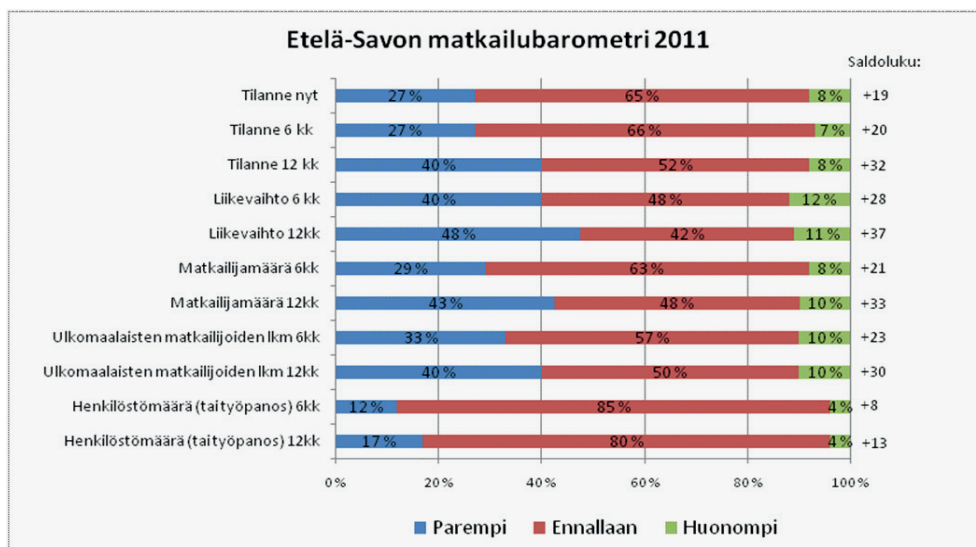
Suurin osa yrittäjistä koki kyselyajankohdan suhdannetilanteen olevan oman yrityksensä kannalta vuoden takaiseen verrattuna parempi (27 %) tai ennallaan (65 %). Huonommaksi tilannetta arvioi vastaajista 8 prosenttia. Tilannetta positiivisesti ja negatiivisesti arvioineiden erotuksesta laskettava saldoluku oli kaikilla vastaajilla +19. Suhdannetilanne nähtiin jonkin verran parempana kuin viime vuonna, jolloin vastaava saldoluku oli +10.

Myös odotukset tulevalle kesäkaudelle, eli seuraaville kuudelle kuukaudelle olivat positiiviset (saldoluku +20). Valtaosa odotti tulevan kesäkauden olevan edelliseen kesään verrattuna joko ennallaan (66 %) tai parempi (27 %). Huonompaa kesäkautta ennakoivat vastaajista vain 7 prosenttia.

Näkymät seuraaville 12 kuukaudelle olivat edellisvuoden kyselyn tavoin vieläkin myönteisemmät (saldoluku +32). Vastajista jopa 40 % ennakoivat tulevasta vuodesta edellisvuoteen verrattuna parempaa. Puolet arvioi tulevan vuoden kehityksen pysyvän ennallaan ja vain 8 prosenttia vastaajista tilanteen heikkenevän.

Kyselyssä tiedusteltiin myös yrittäjien arvioita yrityksen liiketoiminnan, matkailija- sekä henkilöstömäärien kehityksestä seuraavan kesäkauden sekä vuoden aikana. Tulevan kesäkauden osalta positiivisimmin näistä arvioitiin liiketoiminnan kehitystä (saldoluku +28). Myönteistä kehitystä odotettiin tapahtuvan myös ulkomaalaisen matkailijoiden määrässä (+23) sekä matkailijamäärässä yleensä (+21). Arviot henkilöstömäärän kehityksestä yrityksessä olivat taas hieman maltillisempia (+8). Seuraavan 12 kuukauden arviot olivat kesäkauden arvioihin verrattuna vieläkin positiivisempia ja myönteistä kehitystä ennakoivien osuudet kasvoivat niin liiketoiminnan, matkailija- ja henkilöstömääränkin kohdalla.

Suurin osa yrittäjistä kertoi aikovansa jatkaa yrityksen matkailutoimintaa lähivuosina suunnilleen nykyisessä laajuudessaan. Kehittämissuunnitelmiksi ilmoitettiin yleisimmin yhteistyöverkostojen kehittäminen muiden yritysten kanssa. Tämän kerrottiin tapahtuvan erityisesti yhteismyynnin ja markkinoinnin avulla.



Sisällysluettelo

1	Vastaajien toimialat ja liikevaihto	5
2	Matkailutoimintaan liittyvät suunnitelmat	6
3	Yrityksen matkailutoiminnan tilanne kyselyhetkellä vuoden takaiseen verrattuna	7
4	Arviot matkailualan suhdannetilanteen kehityksestä seuraavien 6 kuukauden aikana edeltävään kesäkauteen verrattuna.....	8
5	Arviot matkailualan suhdannetilanteen kehityksestä seuraavien 12 kuukauden aikana menneeseen vuoteen verrattuna.....	9
6	Liikevaihdon, matkailijamäärien sekä henkilöstömäärän kehitys.....	10
7	Matkailuyrittäjien terveisiä Ely-keskukselle.....	11
8	LIITE 1 Etelä-Savon matkailubarometrin tulokset 2009- 2011.....	12



”Ihmiset kaipaavat arkipäiväisiä elämyksiä, esim. ohjattua toimintaa luonnossa, josta kaupunkilaiset ovat jo etääntyneet”

(yrittäjän terveisiä Ely-keskukselle)

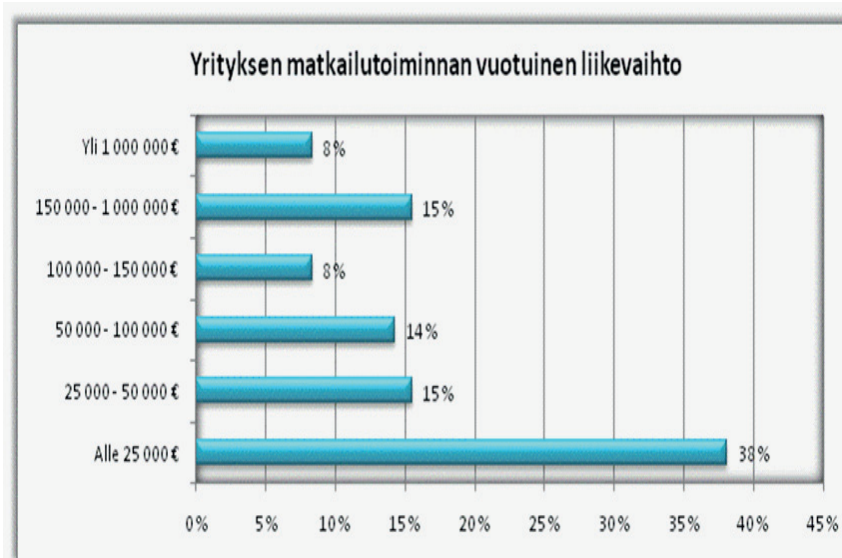
1 Vastaajien toimiala ja liikevaihto

Vuoden 2011 kysely toimitettiin loppukevästä sähköisesti 410 maakunnan matkailuyrittäjälle. Otos oli sama kuin kahtena edellisenä kyselyn toteuttamisvuotena. Kyselyyn vastasi kaikkiaan 84 yrittäjää eli noin 20 prosenttia kyselyn saaneista. Vastausprosentti jäi jonkin verran alhaisemmaksi kuin aikaisempina totetusvuosina.

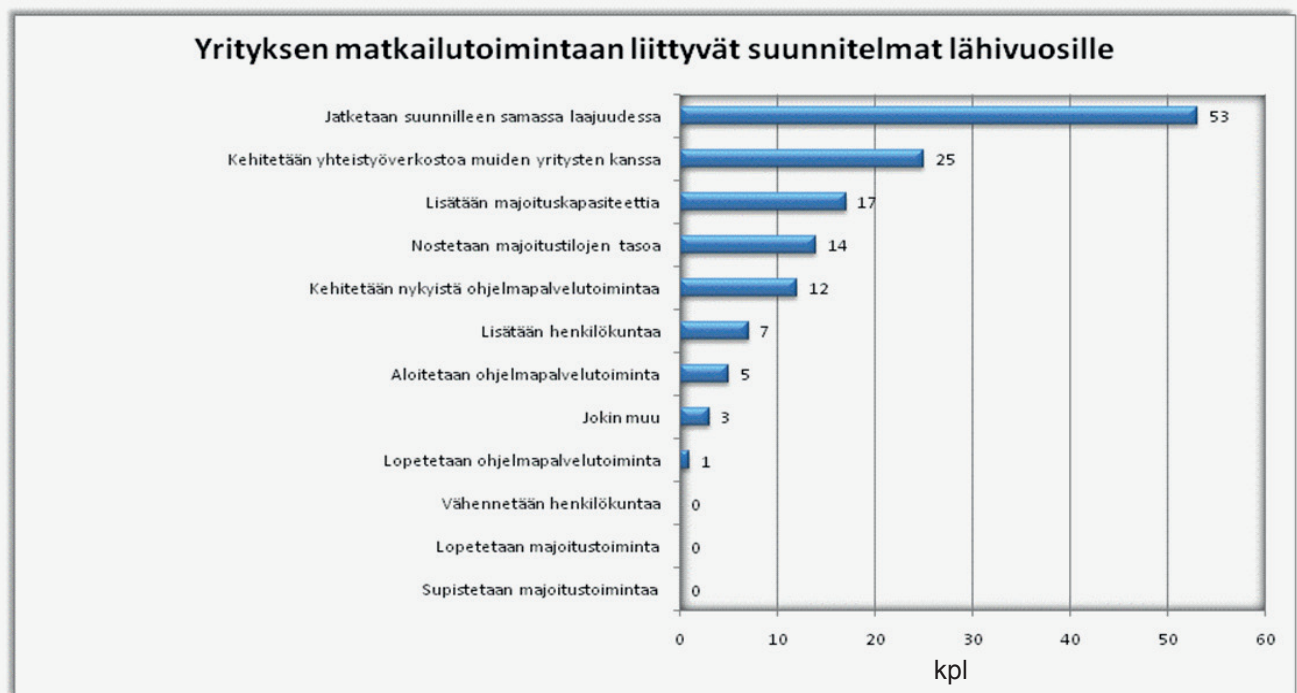
Aikaisempien vuosien tapaan, valtaosa (61 %) kyselyyn vastanneista yrittäjistä oli mökkivuokraajia. 17 % vastaajista harjoitti sekä matkailun majoitus- että ohjelmalveluita.

12 prosentilla matkailun päätoimiala oli ohjelmalvelu (esim. ohjatut kalastus-, vaellus- tai muut retket, hyvinvointi- ja hemmottelupalvelut, mönkijä- ja moottorikelkkasafarit ym.). 11 prosenttia vastaajista harjoitti muuta matkailun majoitustoimintaa (esim. hotellit, b&b, kartano- ja huvilamajoitus).

Suurin osa, yli puolet, kyselyyn vastanneista yrityksistä ilmoitti matkailutoiminnan vuotuisen liikevaihdon olevan alle 50 000 euroa. Vastaajilla 8 prosentilla vuotuinen liikevaihto ylitti miljoona euroa.



2 Matkailutoimintaan liittyvät suunnitelmat



Yhtenä kysymyksenä matkailubarometrissä tiedusteltiin yrittäjien matkailutoimintaan liittyviä lähivuosien suunnitelmia.

Eniten vastaajilla oli yhteistyöverkoston kehittämiseen liittyviä suunnitelmia. Vajaa kolmannes yrityksistä ilmoitti lähivuosien tavoitteekseen kehittää yhteistyöverkosta muiden yritysten kanssa. Käytännössä tämän kerrottiin tapahtuvan erityisesti yhteismarkkinoinnin ja -myynnin avulla. Majoituspalvelua tarjoavista yrityksistä moni kertoi lisäksi aloittavansa ohjelmalveluiden toteuttamisen tai ryhtyvän yhteistyöhön ohjelmalveluita tarjoavan yrittäjän kanssa.

Muita yrittäjien yleisimmin ilmoittamia matkailutoiminnan kehittämissuunnitelmia olivat majoituskapasiteetin lisääminen, majoitustilojen tason nostaminen sekä nykyisen ohjelmalvelun kehittäminen.

Yrittäjistä yksikään ei aikonut vähentää henkilökuntaansa tai lopettaa tai supistaa majoitustoimintaansa.

Yli puolella vastaajista ei ollut lähivuosille matkailutoimintaan liittyviä suunnitelmia.



Yhteistyötä muiden yrittäjien kanssa aiotaan lisätä erityisesti yhteismyynnissä ja markkinoinnissa

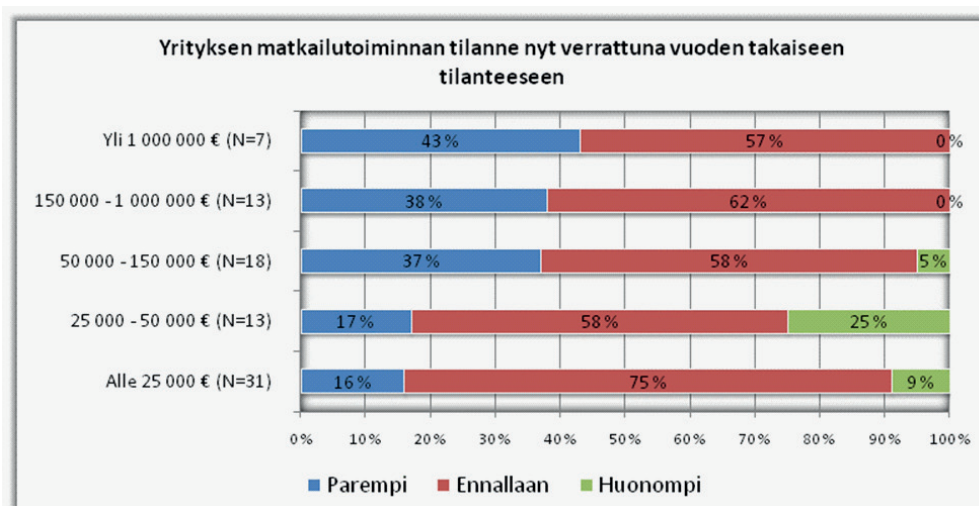
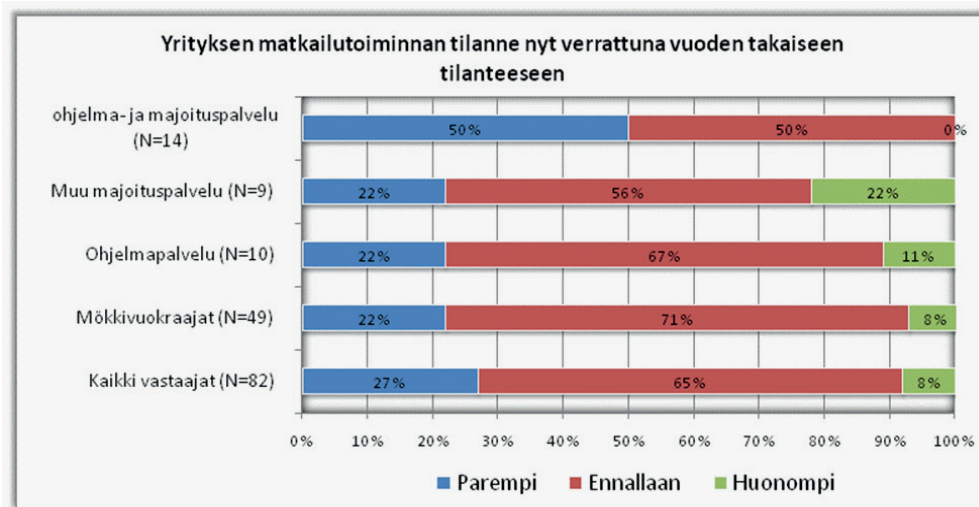
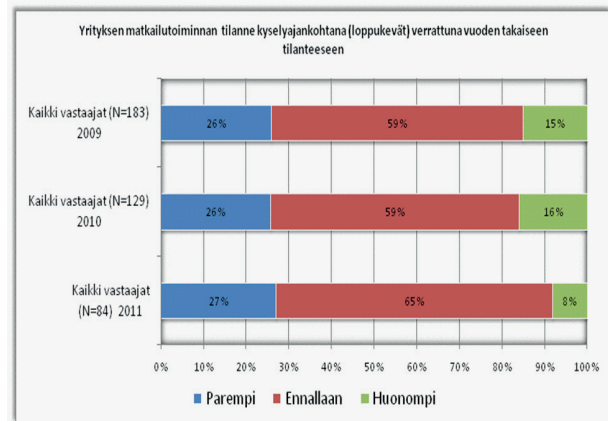
3 Yrityksen matkailutoiminnan tilanne kyselyhetkellä vuoden takaiseen verrattuna

Kyselyajankohtana vastaajista suurin osa (65 %) näki yrityksensä tilanteen olevan vuoden takaiseen verrattuna ennallaan. Paremmaksi tilannetta arvoi vastaajista reilu neljännes (27 %). Huonommaksi yrityksensä tilannetta luonnehti 8 % yrittäjistä.

Toimialoittain tarkasteltuna positiivisimmin kyselyajankohdan tilannetta arvioivat yritykset, joissa harjoitettiin sekä ohjelma- että majoituspalvelua. Eniten tilannettaan edellisvuoteen nähden huonommaksi arvioineita oli taas muussa majoituspalvelussa.

Liikevaihdon mukaan tarkasteltuna myönteisimpänä tilanteensa näki vuotuiselta liikevaihdolta suurimmat, yli 150 000 euron yritykset. Niistä yksikään ei arvinut nykytilannetta edellivuoden vastaavaa tilannetta huonommaksi.

Edellisiin kyselyihin verrattuna kyselyajankohdan tilannetta edellisvuoteen nähden huonommaksi arvioineiden osuus hieman laski. Paremmaksi kyselyajankohdan tilannetta arvioineiden määrä pysyi samalla tasolla.

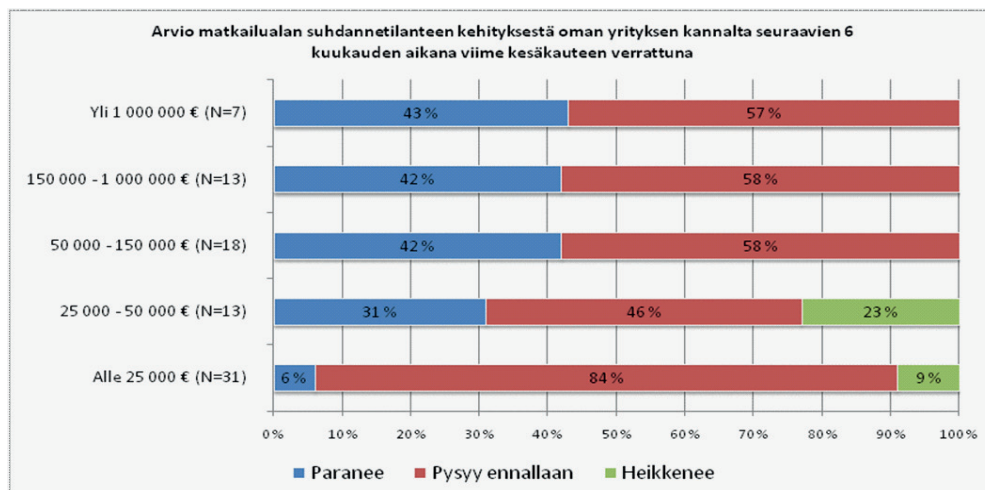
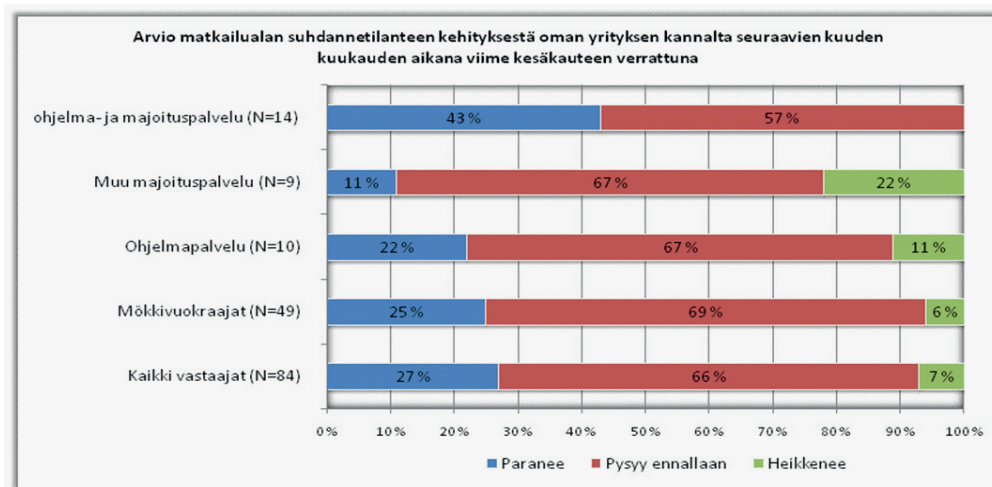
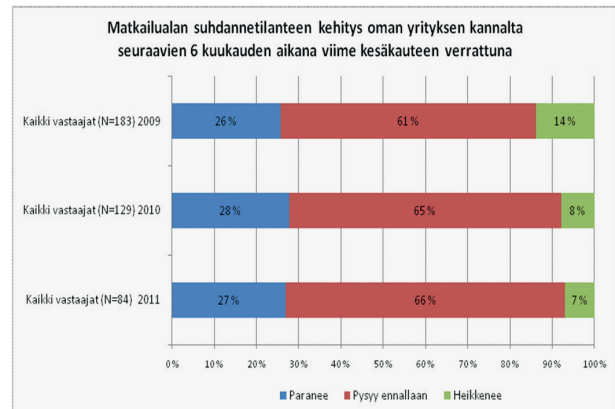


4 Arviot matkailualan suhdannetilanteen kehityksestä seuraavien 6 kuukauden aikana edeltävään kesäkauteen verrattuna

Matkailuyrittäjien arviot suhdannetilanteen kehityksestä oman yrityksen kannalta seuraavien 6 kuukauden aikana olivat melko myönteiset. Vastaukset jakautuivat lähes samalla tavalla kuin arviot nykytilanteesta; 66 % ennakoivat tilanteen pysyvän ennallaan ja 27 % tilanteen parantuvan tulevina kesäkaupina. Heikkenevää tilannetta ennakoivien osuus oli 7 prosenttia. Arviot eivät myöskään juuri poikenneet edellisvuoden vastaavista arvioista.

Eniten myönteistä kehitystä ennakoivia oli ohjelma- ja majoituspalveluyrityksissä (43 %). Muussa majoituspalvelussa oli taas suhteessa eniten heikkenevää tilannetta ennakoivia.

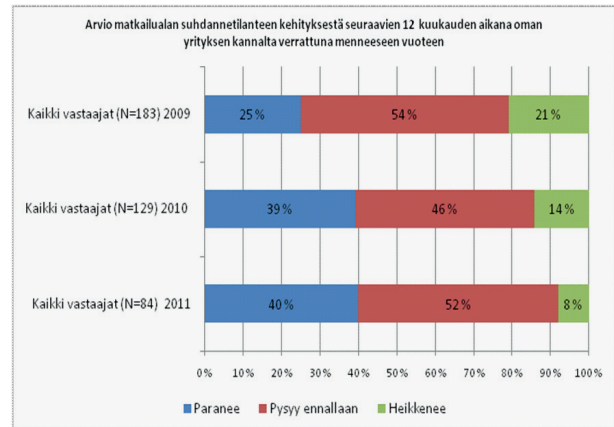
Liikevaihtoluokittain tarkasteluna edellisvuoteen nähden parempaa kesäkautta odottivat erityisesti liikevaihdoltaan suurimmat yritykset. Heikkenevää kehitystä ennakoineet olivat kaikki liikevaihdoltaan alle 50 000 euron yrityksiä.



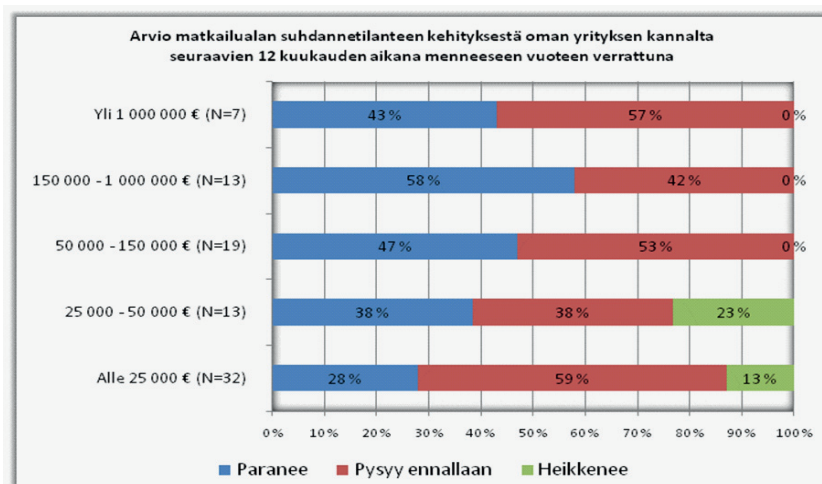
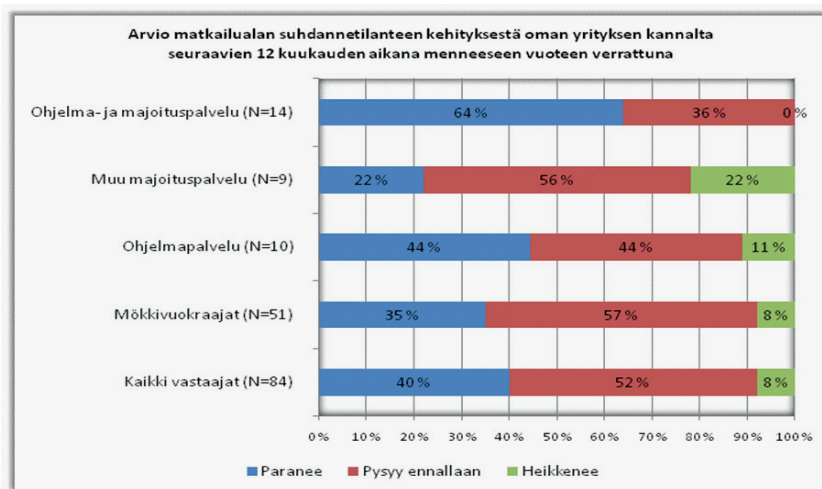
5 Arviot matkailualan suhdannetilanteen kehityksestä seuraavien 12 kuukauden aikana menneeseen vuoteen verrattuna

Vastaajien arviot seuraavista 12 kuukaudesta olivat selvästi 6 kk arvioita myönteisemmät. Jopa 40 prosenttia yrittäjistä ennakoivat tulevan vuoden kehityksen edellisvuotta paremmaksi. Edellisvuoden kaltaista kehitystä ennakoivat vastaajista reilu puolet ja heikkenevää kehitystä noin 8 prosenttia.

Tulevaan vuoteen liittyvät arviot olivat edellisvuoden kyselyyn verrattuna jonkin verran positiivisemmat. Heikkenevää kehitystä ennakoivien osuus laski edellisvuoden 14 prosentista 8 prosenttiin.



Toimialoittain tarkasteltuna positiivisimmin kyselyajankohdan tilannetta arvioivat yritykset, joissa harjoitettiin sekä ohjelma- että majoituspalvelua. Suhteessa eniten heikkenevää kehitystä ennakoivia oli taas taas muussa majoituspalvelussa. Liikevaihdon mukaan tarkasteltuna myönteisimpänä tulevan vuoden kehityksen näki vuotuiselta liikevaihdolta suurimmat, yli 150 000 euron yritykset.



Vastaajista jopa 40 prosenttia ennakoivat tulevan vuoden kehityksen edellisvuotta paremmaksi.

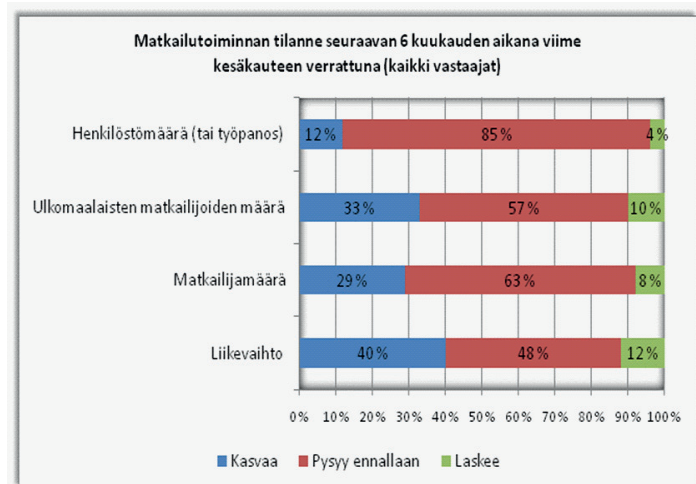
6 Liikevaihdon, matkailijamäärien sekä henkilöstömäärän kehitys

6 kuukauden arviot

Yrittäjiä pyydettiin arvioimaan yrityksensä liikevaihdon, matkailijamäärien sekä henkilöstömäärän kehitystä tulevien 6 kuukauden sekä 12 kuukauden aikana. Tulevan kesäkauden osalta myönteisimmän kehityksen ennakoitiin tapahtuvan liikevaihdossa. Jopa 40 prosenttia uskoi liikevaihdon kasvavan tulevan kesäkauden aikana edelliseen kesään verrattuna.

Myös matkailijamäärien ennakoitiin kasvavan tulevan kesänkauden aikana. Matkailijamäärän kasvuun uskoi yrittäjistä 29 prosenttia. Ulkomaalaisten matkailijoiden määrän kasvua edelliseen kesäkauteen nähden ennakoitiin taas jopa 33 prosenttia yrittäjistä.

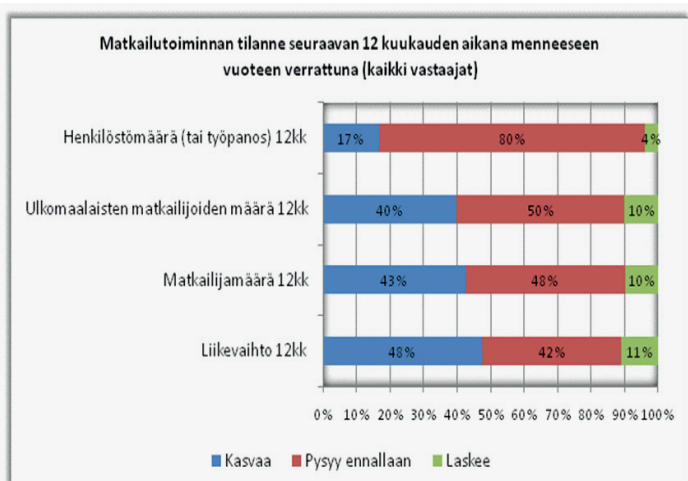
Matkailijamäärän ennakoidusta kasvusta huolimatta, olivat yrittäjien henkilöstömäärän kehitykseen liittyvät arviot maltillisempia. Vastaajista suurin osa, 85 prosenttia ennakoitiin henkilöstömäärän pysyvän yrityksessä tulevana kesänä edeltävän kesän tasolla. Henkilöstömäärän kasvua ennakoitiin vastaajista 12 prosenttia ja laskua 4 prosenttia.



12 kuukauden arviot

Liikevaihdon kehitykseen liittyvät arviot olivat myönteiset myös tulevien 12 kuukauden osalta. Kasvua ennakoitiin lähes puolet (48 %) vastaajista. Myös matkailijamäärien ennakoitiin kehittyvän varsin myönteisesti tulevan vuoden aikana; kasvua ennakoivien osuus oli kaikkiaan 43 prosenttia. Ulkomaalaisten asiakkaiden määrän kasvuun luotti lähes yhtä moni, 40 prosenttia vastaajista. Tulevaan vuoteen liittyvissä arvioissa myös henkilöstömäärän kasvua ennakoivien osuus hieman kasvoi (17 prosenttia vastaajista).

» **Erityisesti matkailutoiminnan liikevaihdon ennakoitiin kasvavan tulevan vuoden aikana.**



7 Matkailuyrittäjien terveisiä

"Kohonnut polttoaineen hinta leikkaa jo kulutusta, ts. ei ajeta autoilla eikä veneillä eikä rakenneta mökkejä entiseen tahtiin ja hotellin lämmitys syö katetta, samoin nousset ruuan hinta. Ei lupaavalta näytä."

"6kk:n pyrähdys selitty loma-asuntomessuilla. Kuitenkin jo rakentamisvaihe ja Viitostien remontti ovat merkinneet sen verran paljon, ettei vuoden sisälle enempää tohdi havitella."

"Yhteistyö mm. markkinoinnissa ulkomailla on välttämätöntä kustannussyistä. Kuka rakentaisi mökki-puolelle toimivat varaus- ja maksujärjestelmän?"

"Toivoisin ammattimaista koulutusta ja tukea markkinoinnissa. Olen törmännyt todella suuriin ongelmiin etsiessämme ammattitasaista markkinointikanavia. Olemme itse löytäneet netistä muutaman melko hyvin toimivan kanavan. Etsimme kokoajan luotettavia mökin vuokrauskanavia, jotka toimisivat hyvin. Toivon, että saamme tietoa markkinointikanavista, koulutuksesta, hankeista ym., vaikka ELYn kautta! Ikävä opetella kaikki kantapään kautta.."

"Tärkeintä olisi saada ns. verorasitus pienemmään matkailu alalla, mm. energiaverot, jätteverot, kiinteistöverot, nousseet kahden vuoden aikana n. 30 %"

"Harmina yrityksen pienuus jolloin lähes kaikki mahdolliset yrityksen laajentamiseen kohdistuvat tuet raakattu. Yhteiskunta suosii vain suuria yrityksiä. Joskus minitkin voivat pysyä pystyssä, kun kuitenkin eletään suu säkkiä myöten."

"Venäläisten matkailijoiden määrä tulee lähivuosina jonkin verran kasvamaan"

Hankerahaa niin yritysکوhtaisiin kuin yhteisiin hankkeisiin tarvitaan jotta pysytään pystyssä kustannusten nousun paineessa ja saadaan maaseutu pysymään elävänä

"Kiitoksia Ely keskukselle myönteisestä suhtautumisesta kehittämishankkeisiin"

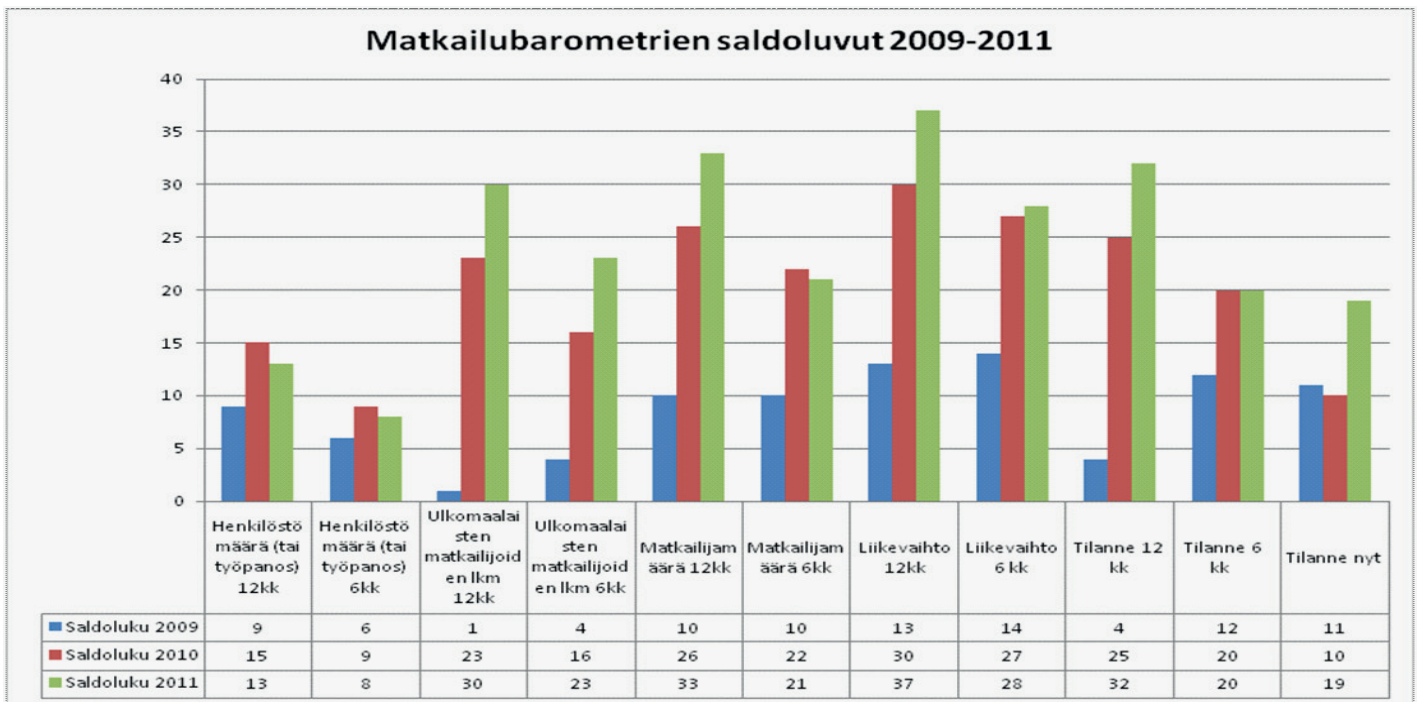
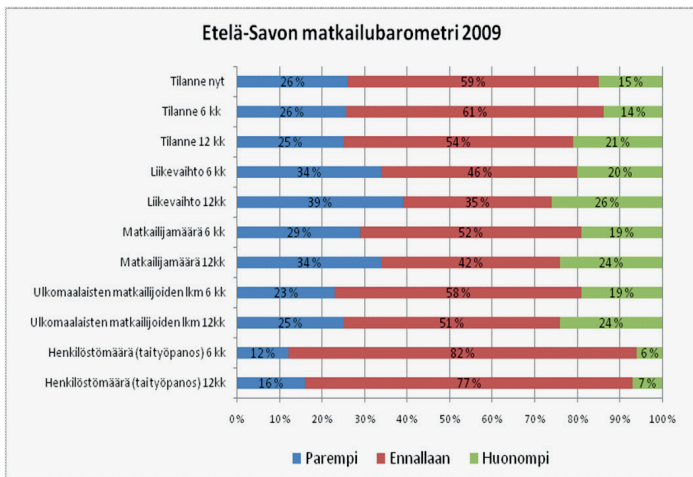
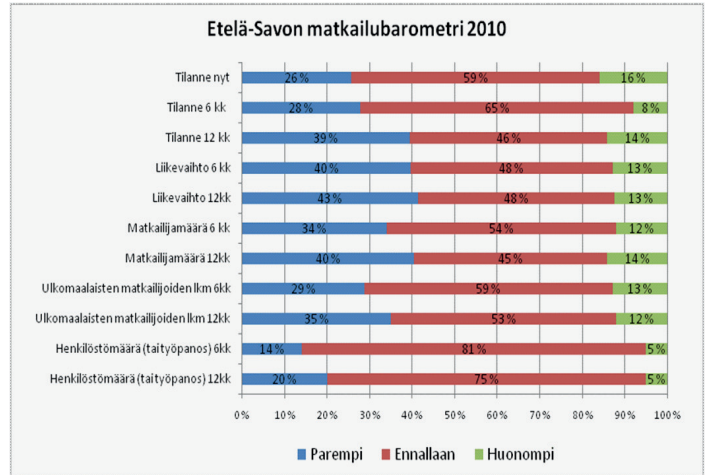
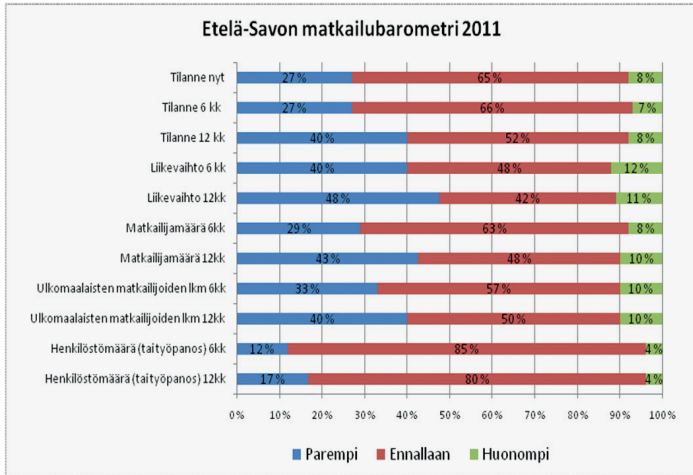
"Ihmiset kaipaavat arkipäiväisiä elämyksiä, esim. ohjattua toimintaa luonnossa, josta kaupunkilaiset ovat jo etäännyneet (kalastus, retkeily, sienestys). Kangasniemellä on esim. tarjolla mönkijäsafarit ja melonta, mutta niitä tarjotaan ohjautusti vain ryhmille. Liikkeellä on perheitä 2-6 hlö."

Suurin uhka matkailun kehittymiselle on Etelä-Savon matkailuelinkeinon pirstaleisuus ja harrastelijamaisuus.

"Yhteiskunnan matkailun kehittämisessä tulee pienet yritykset pitää ajantasalla. Uusista ideoista ja paikallisella tasolla tehtyistä suunnitelmista pitää kaikkien asiasta kiinnostuneiden päästä osalliseksi paikkakunnan matkailun kehityssuunnitelmaan."

"Kesän 2011 kyselyt tulevat myöhemmin kuin aiempina vuosina, vieläkin on vapaata. Toisaalta hintaa voi pitää korkeammalla näin. Toki on riski että jää myymättä. Olen ilmoitellut joissakin medioissa keään majoituksesta pari vuotta sitten, ilman tulosta. Huvila.net on ehdottomasti ollut paras ja edullisin kanava mökin markkinoinnissa."

LIITE 1 Matkailubarometrien tulokset 2009-2011



*Saldoluku = positivistiset arviot (%-osuus) - negatiiviset arviot (%-osuus).